

INTERVIEW

Vlado Kreslin | slovenački Dylan i vokalno-instrumentalni Prešern

Čuveni kantautor i pjesnik VLADO KRESLIN u glavnom gradu BiH ponovo nastupa kao gost manifestacije "Sarajevski dani poezije", 12. i 13. maja, a potom i u Mostaru, četrnaestog dana ovog mjeseca; za naš magazin Kreslin je govorio o najinteresantnijim dijelovima svoje bogate biografije

Magične su i Žute dunje, i Indexi, i Halid Bešlić

Razgovarao: DINO BAJRAMOVIĆ

U program predstojećih *Sarajevskih dana poezije* uvršten je i zajednički nastup slovenačkog kantautora i pjesnika Vlade Kreslina i bosanskohercegovačkog novinara i pjesnika Ahmeda Burića, 12. maja u *Clubu Coloseum*. Burić je i preveo izabrane Kreslinove pjesme objavljene u knjizi *Umjesto koga ruža cvjeta*, u izdanju TKD *Šahinpašić* prošle godine. Već sutra će se Kreslin predstaviti i u Rezidenciji *Konak*, a 14. maja moći će ga gledati i slušati i Mostarci, u Hrvatskom domu *Herceg Stjepan Kosača*. "Donijecu u *Coloseum* crnu gitaru, pa ćemo nešto zajedno zapjevati: malo mola, malo dura. Ahmed je odlično preveo pjesme, a pored toga mi smo veliki prijatelji i naši zajednički nastupi su pravi užitek - bar za nas dvoje", tvrdi Vlado Kreslin na početku našeg razgovora.

UČENJE ENGLESKOG UZ "BEATLESE" I "STONESE"

■ A možemo, na samom početku, ako hoćete, razgovarati i hipotetski: dakle, šta bi bilo da su Vam 1968., kao bubnjaru bez bubnja grupe *Apollo*, roditelji mogli, ili htjeli, kupiti, recimo, jedan kompletić marke *Premier* ili *Ludwig*?

Sanjao sam o *Trovi*, češkom kompletu bubnjeva, jer je *Premier* i *Ludwig* u ono doba imala samo nekolicina velikih grupa

iz Ljubljane i, naravno, Kopra. Vjerojatno je bolje da sam ostao bez instrumenta i tako postao pjevač, koji je morao i da piše riječi za pjesme, kako mi je kasnije naručivao šef *Horizonta* *Iztok Černe*. Najviše sam čitao od svih članova te grupe, a u tom položaju sam, naprosto, *morao* doći do nekih priča i pjesama.

■ Očevici vele da su se već 1976., negdje na horizontu, mogli vidjeti obrisi kasnije velike muzičke karijere. Te godine ste sa spomenutom grupom *Horizont* nastupili na *Omladinskom festivalu* u Subotici. Da li je tada iko išta na jugoslovenskoj rock and roll sceni mogao napraviti ako nije nastupio na sjeveru Vojvodine?

Nažalost, mislim da je barijera slovenskog jezika bila veća i od *Subotičkog festivala*. Pa *Horizont* nije napravio niti mini-

malnu jugoslovensku karijeru. Slovenski bendovi su malo jače zazvučali preko svojih granica u vrijeme novog vala. Tako je *Martin Krpan* bio nešto malo poznatiji u Jugoslaviji.

■ Tih godina ste radili u školi, predavali engleski i njemački jezik. Koliko je trajala Vaša karijera prosvjetnog radnika i da li ponekad sretnete nekoga od Vaših bivših učenika, koji Vas upita: Pa, kako ste, družte nastavnice?

U nekadašnjoj diskoteci *Palma* iskrsla je gužva, neko me udari po ramenu, te pomislih: *Uh, sad je počelo*. A onda se okrenem i čujem: *Šta ćete popiti, družte nastavnice?* Prije nekoliko godina, pauk - dizalica mi podiže kola zbog pogrešnog parkiranja: *Jao, družte nastavnice, je li to vaša auto?*, pita me parkirdžija. *Šta sam te učio?*, odgovaram protupitanjem. *Njemački*, kaže on. *I koliko si imao?*, nastavljam s pitanjima. *Trojku!*, spremno odgovori. *E, onda mi ga odmah vrati!*, naredim svom bivšem učeniku. Velika stvar je biti učitelj, jedna od najvećih, i divno je sretati ljude kojima si lansirao stvari, a koje su tebi bile važne. Engleski smo učili s gitarom, uz *Beatlese* i *Stonese*.

■ Gostovali ste 1984. na snimanju ploče *Martin Krpan 2*, pa ste onda postali pjevač istoimene muzičke formacije i s njima do 1991. objavili dva albuma. Pošto su posljednjih godina u modi ponovna okupljanja raznoraznih bendova, od *Dugmeta* ►►

MOGUĆA OBRADA: Za Boba Dylana sam imao snimak grupe *Beltinška banda*, koja svira *Knockin' On Heaven's Door*; Dylan svaki put drukčije otpjeva pjesme, pa bi i *Tista črna gitara* sigurno zanimljivo zvučala

DRUŽE VLADO, NASTAVNIČE

**KOMPOZITOR, CIJENJENI
PEDAGOŠKI RADNIK
I VELIKI HUMANISTA**

Muzička karijera Vlade Kreslina
traje više od četiri desetljeća,
iako je ovaj slovenački umjetnik
profesionalac "tek" dvadeset godina

DRUGOVI SARAJLIJE I DRUG SPLIČANIN

1. Vlado Kreslin u društvu Olivera Dragojevića i Davorina Popovića; 2. Osim sa *Indexima*, slovenački kantautor je pjesmu *Žute dunje* otpjevao i sa Halidom Bešlićem; 3. Veliko jaranstvo sa Sašom Lošićem, Brankom Đurićem i Željkom Bebekom

► do *The Policea*, ima li i *Martin Krpan* takve ambicije?

Miro Tomassini je svirao bas gitaru u *Martinu Krpanu*, a i sada svira gitaru u mom pratećem bendu *Mali bogovi*. Ne znam, nekako ne mogu naći motivaciju za oživljavanje prošlosti koja je, ipak, veća nego kad bend ponovo stane na pozornicu. A i neke sredine više cijene svoju tradiciju, svoje *claptone*. No, bojim se da mi Slovenci nismo među njima.

■ Zapravo, *Martin Krpan* je prestao s radom neposredno nakon što je kao predgrupa Bobu Dylanu nastupio u Ljubljani. Mene bi baš interesovalo kako bi *Vaša Crna gitara* zvučala kada bi je Dylan otpjevao. Možete li ga nagovoriti, jer Miljenko Jergović tvrdi da tu kompoziciju niko osim Vas ne može otpjevati? Mada su je i *Walkabouts* uvrstili na jedno od svojih izdanja...

Svirali smo dva puta prije koncerata *Boba Dylana*, u Ljubljani i u Varaždinu, ali njega nismo sreli. Mada sam za njega imao snimak grupe *Beltinška banda*, koja svira *Knockin' On Heaven's Door*, ha, ha, ha. Dylan svaki put drukčije otpjeva pjesme, pa bi i *Tista črna gitara* sigurno zanimljivo zvučala.

POTPUNO NESPREMAN, A S PIVOM U RUCI

■ Veže Vas veliko prijateljstvo sa članovima grupe R.E.M. Svirali ste na njihovim koncertima u Kopru 1999. i u Ljubljani 2005., kada Vas je na scenu pozvao gitarista Peter Buck, pa ste s njima otptrašili pjesmu *The Passenger* Iggyja Popa. Nije se bilo teško složiti oko te kompozicije, u čast i slavu još jednom velikom doajenu, je li tako?

Naravno, a bilo je to u dvorani *Tivoli*, 2005. godine. Peter Buck me potpuno nespremnog - s pivom u ruci sam stajao iza bine - pozvao na scenu. Pretpostavljao sam da bi *The Passenger* mogla biti zajednička pjesma, pa sam je u trenu oka predložio. I, nisam se prevario, duet je stvarno dobro zazvučao, a dvorana se umalo nije srušila.

SEVDALINKE, MURA I MISSISSIPPI

Arsen Dedić: "Ima Bosne u Kreslina"

■ U Sarajevu ste, prvi put poslije rata, nastupali sa bosanskohercegovačkim izbjeglicama, 1997. godine.

Prije svega, moja buduća žena, koja je bila organizator humanitarnog društva *Most*, spojila me s bosanskom izbjegličkom scenom. Za sve je, ustvari, "kriva" Vesna Andree-Zaimović, koja je bila muzički mentor grupi divnih mladih ljudi, bosanskih izbeglica u Ljubljani. Naučila me osjećati i, do neke mjere, pjevati sevdalinke. Grupu *Vali*, kako su se zvali, pozvao sam na koncerte u ljubljanske *Križanke*, u *Cankarjev dom*... A kruna naše suradnje bio je nastup u tadašnjem *Domu Ljiljana*, gdje sam prije toga nastupio davne 1981. godine. Dok sam 1998. snimio i album *Muzika*, na koji sam uvrstio sevdalinke uz blues, cigansku, kranjsku, prekmursku muziku... Ognjen Tvrčković je tada napisao zaista divan komentar.

■ Kakav je bio emotivni sudar sa Sarajevom nakon nekoliko bolnih godina za taj grad?

Bilo je emotivno i dostojanstveno.

Poslije nekoliko svojih stvari i sevdalinki zajedno s grupom *Vali*, na kraju sam otpjevao *My Way*. Imam informaciju kako se neko nudio da vozi kući gospodina *Sabahudina Kurta*, a on je rekao da poslije takvog koncerta kući mora odšetati sam. A taksista me jednom kasnije pitao da li sam ikada bio u Sarajevu. Kažem da - jesam. *A šta ste radili?*, pita dalje. *Pa, nastupao sam u Ljiljanima*, odgovorim. *Da niste Vi onaj Slovenac koji pjeva sevdalinke?*, dobijem još jedno pitanje. Opet velim da - jesam. A on će na to: *Pa reci, čovječe, gdje ćeš da te vozim!*

■ Je li sevdalinka neka bosanska verzija bluesa sa Mississippija?

Na albumu *Drevored* pjevam jednu pjesmu: *"Danas sam u molu, ne znam šta mi je/Kao da mi je magla legla na srce, kao da je sunce izgubilo sjaj/Kao da me vuče tebi nazad."* Naš prekmurski *filin* je u molu i tu se nađemo sa sevdalinkama, rijekom Muirom i *Mississippijem*. A Arsen Dedić je rekao: *Ima Bosne u Kreslina!* ■

■ Kada slušam Vaš posljednji studijski album *Drevored* to izdanje mi zvuči kao *homage* Bobu Dylanu i R.E.M.-u, baš zbog tog predivnog i ubjedljivog, da tako kažem, poluakustičnog pristupa. Ima li u ovome bar trunka istine?

Teško da bih mogao reći da smo u glavi imali neki određeni cilj i zvuk dok smo snimali *Drevored*. Ali, svakako da se muzika i zvukovi godinama poslože u nama, pa nam onda opet izađu na pločama. (smijeh)

■ Novinarka Tatjana Gromača je napisala kako je Vlado Kreslin u isto vrijeme i melanholičan i raspojasan muzičar...

Mislim da to ide jedno s drugim. Naročito kod nas Prekmuraca. Moj tata je napisao pjesmu koju smo snimili na jednom albumu, zove se *Ringišpil* i pjeva upravo o tome. Kako on sve pare potroši da bi se vozio ringišpilom i svejedno mu je za sve, osim za njegovu dragu, koja neka zna da je on pravi bečar od vraga. I kad ga je naš bubnjar *Gasper*, sa svojih 27 godina, pitao šta je to bečar, moj tata je malo promislio i onda rekao: *To je lik koji dođe u krčmu, tamo sve počasti pićem i onda sve polupa!*

“ŽUTE DUNJE”, “INDEXI” I HALID

■ Pored *Malih bogova* nastupate i sa *Beltinškom bandom*, koja je bila starija od

SARAJEVO, SEPTEMBAR 1997. GODINE

Vlado Kreslin i Vesna Andree, sa članovima bosanskog izbjegličkog benda *Vali*, snimljeni ispred porušene zgrade sarajevske novinsko-izdavačke kuće *Oslobođenje*

TEČNOST I LAKOĆA

Vlado Kreslin - “čovjek koji spaja svjetove”

Za Vladu Kreslina kažu i da je “slovenački Dylan i vokalno-instrumentalni Prešern”, da je to “čovjek koji spaja svjetove, kako one glazbene, tako i one lokalne u globalno selo”, potom da ima “nevjerojatnu minimalističku tečnost i lakoću”, potom da je “otvoren prema svijetu, njegovoj čudesnoj promjenjivosti i očaran njegovom izmiješanošću”...

Rođen je 1950. u Beltincima, u Prekmurju. Svirao je u grupama *Apollo*, *Horizont* i *Martin Krpan*, a u samostalnoj karijeri, koja traje od 1991., objavio je četrnaest albuma, jedan DVD i četiri knjige poezije. Kako od muzike i pisanja živi čovjek koji je na sceni od 1968., a “tek” je dvadesetak godina profesionalac, pitamo Vladu Kreslina: **“U Sloveniji nije jednostavno živjeti od jezika koji govori dva milijuna ljudi. I zato sav posao radiš sam, jer imaš complete control.”**

NOĆ UOČI KONCERTA U KOPRU
Michael Stipe i Vlado Kreslin

Nastupao je sa R.E.M.-om, *Walkaboutsima*, *Klezmatiscsom*, *Kočani orkestrom*, *Balanescu Quartetom*, *Taj Mahalom*, *Indexima*, kao predizvođač na dva koncerta Boba Dylana... Komponovao je muziku za film i pozorište, ali je i glumio u nekoliko filmova i pozorišnih predstava, a nekad je svirao i po 200 koncerata godišnje. ■

Buena Vista Social Cluba još za njihova života.

Jednom sam nastupio s legendarnim *Dublinersima*, a kad sam im ispričao priču o *Beltinškoj bandi* stari *Barney McKenna* bio je oduševljen, pa je kazao: *Pa mi smo za njih male bebe!* Moj deda je imao veliku krčmu u Beltincima gdje sam se rodio, a ja sam svake subote i nedjelje, još kao beba, slušao *bajs* kroz zidove naše spavaće sobe. Poslije trideset godina zasvirao sam s tim istim muzičarima na nekom privatnom derneku, da bi desetak, dvanaest mjeseci kasnije postali narodno-rokerska atrakcija. Oni su nekad nastupali i na *Womexu*, najvećem svjetskom etno/world music festivalu. Kontrabasista *Jožek* je svirao do svoje 95., a njegov brat *Janči* do 90. godine života. Moj tata je sada najstariji u *Beltinškoj bandi*, u kojoj trenutno sviraju učenici druge generacije.

■ **Koliko se Vaš repertoar, ustvari, mijenja od nastupa do nastupa?**

Mijenja se pošto nekad nastupam s *Malim bogovima*, a ponekad nam se pridruži i *Beltinška banda*. Međutim, nije loše ni biti na sceni sam u svome društvu, kao što mi kaže dragi *Enes Kišević*.

■ **Negdje sam pročitao da volite poeziju Izeta Kike Sarajlića...**

Kako da ne, uvijek vrlo rado čitam njegove pjesme. Žena me “upoznala” sa

Izetom i jako mi je žao da ga nisam slušao u Ljubljani, gdje je nastupio malo prije svoga odlaska.

■ **Šta je to tako magično u *Žutim dunjama*? Tu pjesmu izvodili ste sa *Indexima*, a kasnije i sa Halidom Bešlićem.**

Magične su i *Dunje*, i *Indexi*, i *Halid Bešlić*. Sa Halidom sam se upoznao 1993., na velikom humanitarnom koncertu u Barceloni. Poslije mnogo godina iznenadio sam ga u studiju ljubljanske televizije, a završili smo u mojoj kući.

■ **Šta se najčešće može čuti iz zvučnika priključenih na player u Vašem domu?**

Pravo da vam kažem, sve više ima tišine. Ali i muzike od prijatelja. Baš sam dobio novu ploču *Allana Taylora*, koji inače “boravi” i na *Drevoredu*, slušam i najnoviju ploču *Maria Incudinea*, s kojim sam prije nekoliko dana nastupao u Palermu, a sad ću sigurno dobiti i neku novu muziku u Sarajevu.

■ **Poželite li se nekad posla na radiju? I toga ima u Vašoj biografiji...**

Uh, koji slatki teror! Da ljudima puštaš muziku koja ti se sviđa, a i čini ti se da je ponekad *prešućena*. No, muzički urednik sam bio koju godinu samo honorarno, a inače sam radio u kadrovskom odjeljenju, na naobrazbi mladih novinara, tehničara, stipendista... Lijep posao s ljudima. ■